

Inte bara för gruvfolk

Johan Hakelius, Aftonbladets egensinnige sistasides-kolumnist, fortsätter sin resa i den svenska sommaren. I dag äter han i Boulognerskogen i Gävle och upptäcker nöjet med den undangömda konstformen linedance. Den uppfanns av gruvarbetare, men dansas numera av alla.

Skutskär luktar. Alla som åkt förbi på E 4:an vet det, så det är lika bra att klara av den saken på en gång. Att passera Skutskär är att få en aning om hur det skulle vara att dela hiss med Föreningen ärtsoppans vänner, en torsdag strax efter middagstid.

Man skulle kunna tro att Skutskär är byggt av just det skälet. Att själva idén med Skutskär, där vid Dalälvens mynning och det enorma Norrlands början, är att lukta. Lukta så att kräsmagade, giriga sörlänningar skräms bort från skogen, malmen, forsarna och hjortronen som följer i mil efter mil efter mil efter mil. Få dem att vända vid planksteken på konferenshotell Check Point Dalälven. Ta sitt pick och pack, sina gnällande semesterungar, sina campingkök och sina neonfärgade solglasögon och plåga Österlen eller Öland i stället.

Men då har man missat poängen. Det är inte själva Skutskär som luktar. Det är någon, sannolikt en girig stockholmare, som bestämt sig för att koka pappersmassa i Skutskär. Och har man någonsin träffat Skutskärsbor inser man att just den staden är osedvanligt dåligt lämpad för att skrämman bort någon.

För Skutskärsbor är trevliga. Skutskärsbor är öppna. Skutskärsbor är roliga. De är glada, sociala, välkomnande och vänliga. Att träffa Skutskärsbor är som att återförenas med gamla vänner. Fast utan att någon skämtar om din begynnande flint eller minns den där hundringen du lånade för tio år sedan. Jag är beredd att satsa pengar på att Skutskärsbor till och med doftar godare än någon annan befolkningsgrupp i Sverige. Och de kan dansa.

- Har ni beställt mackor till fika, ropar Mia Hammarstrand, ungefär samtidigt som Lasse Berghagen gullar i gång allsängen hemma i tv:n.

Och trots att det är en historisk kväll på Skansen, trots att Lasse för sista gången ska bekänna att Stockholm är i hans hjärta, får Mia ta i rätt rejält. För det är många på och kring den lilla dansbanan i Boulognerskogen.

Boulognerskogen ligger i Gävle. Skutskärsbor är nämligen vidsynta också. De samverkar gärna med grannarna i nordväst. Och även om dansbanan verkar byggd för dragspel, runda armar kring seniga halsar och byxvarmt hemkok i buskagen, blir det inget sådant den här tisdagskvällen. Inte någon annan tisdagskväll denna sommar heller. För då tillhör dansbanan Skutskärsföreningen Dansa i rad.

Jajamän, Dansa i rad. Ni har åkt Finlandsfärja och tänker jenka. Ni tänker fel. Det heter linedance. Linjedans. Raden man dansar i kan lika gärna vara axel vid axel som ansikte mot nacke. Det tafsas inte på höfterna framför. Och lika svårt som det är att njuta av en jenka utan ett par Vargtass, lika svårt är det att klara en linjedans efter ett par folköl. Det finns sådär en 70 grundsteg. Senast någon kollade hittade de ungefär 18 000 olika danser, alla med egna namn, utifrån grundstegen. Vill

FOTRÄTT Det finns sådär en 70 grundsteg i linjedans. Senast någon kollade hittade de ungefär 18 000 olika danser, alla med egna namn, utifrån grundstegen. Vill man trampa rätt får man skärpa sig. Och Skutskärsborna vet hur man gör.

Foto: CALLE TÖRNSTRÖM

...en och två och tre och fyr...

man trampa rätt får man skärpa sig.

Det är som vaktparaden, fast utan äggskal på huvudet, vapenfett och japaner med kameror. Alla står på led och gör samma rörelser samtidigt. Höger häl-vänster häl-höger tå-vänster tå-shuffle-shuffle-bak-å-vrid. Och det är bara den enklaste varianten. Åtta moment, ett per takt. Det kan vara 16. Eller 32. Eller 80.

Som allt annat kommer linjedans från Amerika. Ni kan ha sett det på någon film där folk har 25-litershattar, cowboystövlar och lätta lastbilar med tunga vapen i gevärsstället i bakrutan. För er som är trötta på USA har line-dancing en förmildrande omständighet. Den kommer, till skillnad från hälsokost, silikonbröst och dataanimerade rättor, inte från Kalifornien. Den kommer från de fattiga gruvidistrikten. Gruvarbetarna höll på så där i orterna för att mjuka upp sig mellan kollassen. Påstås det. Det påstås också att 11 miljoner briter dansar linjedans nuförtiden. Utan gruvor.

Riktigt så många är det inte i Boulognerskogen, men det är en 40-50 stycken. Från sådär 11 till 76 år. En klar majoritet kvinnor. En del klädda som jazzdansare, andra som cowgirls, en del som om de kom direkt från jobbet. En del är nybörjare, andra veteraner.

Och här kommer det enastående: alla har otroligt roligt. Tillsammans. Just när man bestämt sig för att kul är att bo ihop med en storbilds-tv och 14 filmkanaler. Att gamla och unga aldrig kan göra något tillsammans. Undantaget rycka respektive få handväskan ryckt. Att all form av kroppsrörelse är meningslös om den inte resulterar i ett proffskontrakt med Real Madrid före 14-årsdagen.

De svänger, de snurrar, de stampar och klappar. Skulle någon missa en takt eller vända sig åt fel håll kallas det inte "fel". Det kallas "variation".

De mer avancerade dansar i en linje, nybörjarna kan dansa enklare steg i en annan, om de vill. De dansar Cowboy strut och Silver treads. Country walkin" och Footboogie. Det är country och banjo, men också Bill Haley, Knock on wood, In the mood och den turkiska vinnaren av melodifestivalen. Allt går att linjedansa till. Till och med funk.

Den här sortens roligt trodde man försvann med raketosten och Sigge Fürsts Frukostklubb. Till och med en inbiten cyniker vill vara med. Och det får jag. Tillsammans med några småflickor, några tjejer och ett par tanter. Höger häl-vänster häl-höger tå-vänster tå...

Jag skulle tro att det ser ut som Riverdance. Om man tänker sig en riverdansare som käkat en platta lugnande Sobril och för första gången på ett halvår klivit ur en gipsvägg. Okontrollerade spasmer i benen. Stel överkropp. Tungan som balansjämvikt. Mindre John Wayne och mer John Cleese.

Men saken är den att det inte spelar någon roll. För man kan inte göra bort sig i Dansa i rad. Det är omöjligt. De har avskaffat det begreppet i Skutskär. Allt man får är vänliga leenden och goda råd. Ett särskilt tack till Eva, som påminner mig om att det är bra att andas ibland.

61 nybörjare har anmält sig till höstens kursstart i A-salen på Folkets hus, berättar Hilka Andersson, en av Dansa i rads uppfinnare.

Shuffle-shuffle-bak-å-vrid. Snart dansar hela Skutskär.

Skit i lukten. Det är med sådana här människor du vill leva. Och dansa.

Johan Hakelius

Publicerad: 2003-08-04

► tipsa oss: ettan@aftonbladet.se

© Aftonbladet Nya medier